

СХЕМА ЗА МЛАДИ ЗЕМЕДЕЛСКИ СТОПАНИ

1. Цел и описание на схемата

1.1. Цел

Целта на схемата е предоставяне на специално годишно плащане за млади фермери, като допълнение към плащането по СЕПП, за насърчаване процеса на създаване на стопанства от млади земеделски производители. Реализирането на схемата би оказало положително въздействие в посока привличане на млади фермери в сектора, което е от съществена важност за конкурентоспособността на селскостопанския сектор и се явява допълнителен стимул за задържане на младото население в селските райони.

1.2. Описание

Подпомагане по схемата се предоставя на млади земеделски стопани, които имат право на плащане по схемата за единно плащане на площ. (чл.50 от Р1307/2013 г.)

За целите на схемата млади земеделски стопани са физически лица, които за пръв път създават земеделско стопанство като ръководители на стопанството **или** които вече са създали такова стопанство в рамките на пет години преди подаването за пръв път на заявление по схемата за единно плащане на площ **и** които са на не повече от 40 години в годината на подаване на заявлението по схемата за единно плащане на площ.

2. Срок за нотифициране и /или прилагане

България уведомява Комисията **до 1 август 2014 г.** за прогнозния процент от националния бюджет за директни плащания, който е необходим за финансиране на схемата.

До 1 август всяка година държавите членки могат да преразгледат прогнозния си процент, като тази промяна поражда действие от следващата година. Те уведомяват Комисията за преразгледания процент до 1 август на годината, която предхожда неговото прилагане.

България следва да уведоми Комисията в срок до **31.01.2015 г.**, ако реши да прилага допълнителни критерии за допустимост при подбор на младите земеделски стопани или да прилага метод за изчисление чрез отпускане на обща годишна сума на земеделските стопани.

В случай, че България реши да се възползва от възможността за преизчисляване на подпомаганя брой хектари при метода на изчисление чрез отпускане на обща годишна сума на кандидатите по схемата, тя уведомява Комисията за това решение и представя обосновка, както и обективните критерии, въз основа на които е взето решението, **до 1 август на годината**, в която ще се прилага това преизчисляване.

3. Нормативни изисквания за подпомагане по схемата

3.1. Допустими кандидати

3.1.1. Физически лица

Земеделските стопани, които желаят да участват в схемата трябва да отговарят на изискванията за **млади земеделски стопани** и да имат право на участие в СЕПП.

България може* да определи допълнителни обективни и недискриминационни критерии за млади земеделски стопани, по отношение на подходящите умения и/или изисквания за обучение.

* В Програмата за развитие на селските райони за 2014-2020, подмярка 6.1. Стартова помощ за земеделски производители има въведено изискване за съответни професионални умения и познания от страна на бенефициентите, които да бъдат доказани с документ. С оглед уеднаквяване на критериите за подпомагане на млади земеделски стопани по двата стълба на ОСП, би могло да

се въведат аналогични изисквания и по отношение на бенефициентите по схемата директни плащания за млади фермери, а именно:

Кандидатите за получаване на субсидия по схемата за млади земеделски стопани трябва да имат съответните професионални умения и познания, които да бъдат доказани: завършено средно образование в областта на селското стопанство или ветеринарната медицина, или средно икономическо образование със земеделска насоченост; и/или завършено висше образование в областта на селското стопанство или ветеринарната медицина, или висше икономическо образование със земеделска насоченост; и/или удостоверение за завършен курс от минимум 150 часа или свидетелство за професионална квалификация в областта на селското стопанство.

3.1.2. Юридически лица

Годишното плащане за млади селскостопански производители се предоставя на юридически лица, независимо от правната им форма, ако са изпълнени следните условия:

а) юридическото лице има право на плащане по схемата за единно плащане на площ и е декларирало отговарящи на условията за подпомагане хектари;

б) млад земеделски стопани, по смисъла на член 50 (2) от Регламент 1307/2013 упражнява ефективен и дългосрочен контрол върху юридическото лице по отношение на решенията, свързани с управлението, ползите и финансовите рискове през първата година, в която юридическото лице подава заявление за плащане по схема за млади земеделски стопани. Когато в капитала или управлението на юридическото лице участват няколко физически лица, включително лице или лица, които не са млади земеделски стопани, младият земеделски стопанин е в състояние да упражнява такъв ефективен и дългосрочен контрол самостоятелно или съвместно с други земеделски стопани;

в) най-малко един от младите земеделски стопани, които упражняват контрол върху ЮЛ отговаря на допълнителните критерии за допустимост (ако има такива), освен ако на национално равнище се реши, че тези критерии се прилагат по отношение на всички подобни млади земеделски стопани.

- Когато юридическо лице се контролира самостоятелно или съвместно от друго юридическо лице, условието млад земеделски стопанин да упражнява ефективен и дългосрочен контрол, свързан с управлението, ползите и финансовите рискове през първата година, се прилага за всяко физическо лице, което упражнява контрол върху това друго юридическо лице. Същите условия се прилагат и за група на физически лица.

- Когато няколко физически лица, са придобили контрол върху юридическо лице, в различни моменти от време, най-ранното придобиването на контрол се счита за времето на създаване на ЮЛ.

3.2. Процедура по участие

Земеделските стопани, които желаят да участват в схемата и отговарят на условията подават заявление в сроковете, определени за кандидатстване по СЕПП. Първото подаване на заявление по схемата за единно плащане на площ трябва да се тълкува като първо заявление за плащане по схемата за млади земеделски производители. Плащането за млади земеделски стопани се отпуска на годишна база при деклариране на отговарящите на условията за подпомагане хектари от земеделския стопанин за срок най-много от пет години. Този период се намалява с броя на годините, които са изминали от създаването на стопанството и първото подаване на заявлението за плащане за млади земеделски стопани.

3.3. Не се отпускат плащания по схемата, ако:

- физическите лица не отговарят на условията по схемата;
- всички физически лица, които отговарят на изискванията за млади фермери, осъществяващи контрол върху юридическото лице прекъснат този контрол.

4. Връзка със сегашни схеми

Подпомагане по **първи стълб** чрез схемата за млади земеделски производители се извършва за първи път в ОСП. Схемата ще започне да се прилага от 2015г.

5. Потенциални кандидати

Бенефициентите на субсидии по СЕПП, които отговарят на изискванията за „млад фермер”. Въз основа на данни от подадените заявления през 2012 г. индикативният брой фермери, които се очаква да бъдат допустими за подпомагане по схемата е **15 942**.

6. Потенциални ползи от прилагането

- Към сектора се привличат млади фермери, което е от съществена важност за конкурентоспособността на селскостопанския сектор.
- Схемата се явява допълнителен стимул за задържане на млади хора в сектора на земеделието и в селските райони.

7. Възможни проблеми/ трудности

В България броят на стопанствата с млади фермери не е голям, преобладаващи са стопанствата на фермери над 65-годишна възраст. Наблюдава се и тенденция към намаляване на броя на младите земеделски производители, заети в селското стопанство. Следва да се вземат предвид и високите инвестиции, необходими за стартиране на селскостопанска дейност и увеличаващата се цена на земята. Всички тези фактори биха могли да доведат до слаб интерес към схемата.

8. Национални решения, свързани с прилагането на Схемата за млади земеделски стопани

- Да се определи методът на изчисление на размера на подпомагане по схемата за млади земеделски стопани;
- Да се вземе решение дали ще се прилагат допълнителни критерии за подбор на кандидатите по схемата и какви да бъдат те;
- Да се определи единична максимално допустима граница, приложима за броя отговарящи за условията на подпомагане хектари, декларирани от земеделските стопани, която да не е по-ниска от 25 и не по-висока от 90 ха (ако се изберат методи на изчисление 1 или 2).

9. Бюджет по схемата и методи за определяне на размера на подпомагане

9.1 Бюджет по схемата (табл.1)

За финансиране на плащането за млади земеделски стопани държавите членки използват процент, който не надхвърля **2 % от годишния национален таван**.

Табл.1

Календарна година	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ДП, евро	790 909 000	792 449 000	793 226 000	794 759 000	796 292 000	796 292 000
2% млад фермер, евро	15 818 180	15 848 980	15 864 520	15 895 180	15 925 840	15 925 840

България може да вземе решение за прилагане на таван по схемата за млади земеделски стопани по-малък от 2% от националния таван. В този случай, ако общият размер на плащанията по схемата надвишат определения таван, недостигът от средства се покрива от линейно намаляване на плащането по СЕПП, в рамките на максимума от до 2% от националния таван (чл.51, пар.2). Ако общият размер на плащанията по схемата надхвърлят определения таван и той съответства на максимума от 2% от националния таван, се прилага линейно намаление на плащанията по схемата с цел привеждане в съответствие с определения за млади фермери таван.

9.2. Методи на изчисление

1. Ежегодно се изчислява размера на плащането за млади земеделски стопани, като умножат стойността, отговаряща на **25 %** от схемата за единно плащане на площ по броя отговарящи на условията за подпомагане хектари, които земеделският стопанин е декларирал. (табл.2)

Табл.2

Календарна година	2015
ДП - национален таван, евро	790 909 000
Брой потенциални кандидати	15 942
Ставка за СЕПП, евро	84.72
25% от ставката по СЕПП	22.29

Държавите членки определят единична максимално допустима граница за броя отговарящи на условията за подпомагане хектари, декларирани от земеделския стопанин. **Тази граница е не по-ниска от 25 и не по-висока от 90.**

2. Ежегодно се изчислява размера на плащането като се умножи стойността, отговаряща на 25% от средното национално плащане на хектар по броя отговарящи на условията за подпомагане хектари, които земеделският стопанин е декларирал.

Средното национално плащане на хектар се изчислява като се раздели националният таван за 2019 г. на броя на отговарящите на условията за подпомагане хектари за 2015 г. (табл 3)

Табл.3

Национален таван за 2019 г., евро	796 292 000
Оторизирана площ по СЕПП за 2012г. ¹ , ха	3 437 770
Средно национално плащане за хектар (средна ставка), евро	231, 63
25% от средно национално плащане за хектар (средна ставка), евро	57,90

Държавите членки определят единична максимално допустима граница за броя отговарящи на условията за подпомагане хектари, декларирани от земеделския стопанин. **Тази граница е не по-ниска от 25 и не по-висока от 90.**

3. Отпуска се обща (единна) годишна сума на всички земеделски стопани, допустими по схемата, изчислена като се умножи фиксиран брой хектари със стойност, отговаряща на **25 %** от средното национално плащане на хектар. (табл.4)

Фиксираният брой хектари, се изчислява, като се раздели общият брой отговарящи на условията за подпомагане хектари, декларирани от младите земеделски стопани, които кандидатстват през 2015 г. за плащането за млади земеделски стопани, на общия брой млади земеделски стопани, кандидатстващи за това плащане през 2015 г.

Табл.4

Индикативна обща оторизирана площ на младите земеделски стопани за 2015 г., ха	258 259
Индикативен общ брой млади земеделски стопани, кандидатстващи за това плащане през 2015 г.	15 942
Фиксиран брой хектари	16,01
Подпомагане по схемата, евро = 25% * средно национално плащане за хектар (231, 63 евро) * фиксиран брой хектари (16,01 ха)	927.1

¹ За целите на изчисленията се използват данните от 2012г.

Държавите членки могат да преизчислят фиксирания брой хектари през всяка година след 2015 г. в случай на съществени промени в броя на младите земеделски стопани, кандидатстващи за плащането, или в размера на стопанствата на младите земеделски стопани, или в двете заедно. Еднократната годишна сума, която може да бъде отпусната на даден земеделски стопанин, не надхвърля общия размер на основното му плащане през дадената година.

10. Прилагане на схемата за млади земеделски стопани.

10.1. Варианти по отношение на метода за определяне на подпомагането по схемата

Вариант 1 – размерът на подпомагането се определя като 25% от средното плащане по СЕПП, при подпомагане за първите 30 ха. (Табл.5)

При този вариант единичното индикативно подпомагане по схемата е в размер на 22.29 евро на ха, а индикативния бюджет по схемата за 2015 г. ще възлиза на 3 530 898 евро, което представлява 21 % от максималния таван по схемата (2% от националния таван за директни плащания),

Табл.5

Календарна година	2015
ДП - национален таван, евро	790 909 000
Брой потенциални кандидати	15 942
Ставка за СЕПП, евро	84.72
25% от ставката по СЕПП	22.29
Обща оторизирана площ на младите земеделски стопани (първите 30 ха)	158 354
Бюджет за схемата, евро = 25% от ставка по СЕПП * обща оторизирана площ на младите земеделски стопани (до 30 ха)	3 353 938
Максимален бюджет по схемата, евро	15 818 180

Положителните страни при прилагането на вариант 1 ще бъдат следните:

- 1.Размерът на подпомагането по схемата е балансиран и не създава излишни стимули за изкуствено отделяне на млади стопанства.
- 2.Ограничава се намалението на плащането па СЕПП в резултат от прилагането на схемата.

Отрицателни страни при прилагането на вариант 1 ще бъдат следните:

- 1.Не се използва напълно разрешения от регламента максимален бюджет по схемата в рамките на 2% от национални таван за директни плащания.

Вариант 2 – размерът на подпомагането се определя като 25% от средното плащане на хектар при подпомагане до първите 30 ха(Табл.6)

При този вариант единичното индикативно подпомагане по схемата е в размер на 57,90 евро на ха, а индикативния бюджет по схемата за 2015 г. ще възлиза на 9 169 884 евро, което представлява 58 % от максималния таван по схемата (2% от националния таван за директни плащания).

Табл.6

Национален таван за 2019 г., евро	796 292 000
Оторизирана площ по СЕПП за 2012г. ² , ха	3 437 770

² За целите на изчисленията се използват данните от 2012г.

ОСП 2015 - 2020: Схема за млади земеделски стопани

Средно национално плащане за хектар (средна ставка), евро	231, 63
25% от средно национално плащане за хектар (средна ставка), евро	57,90
Обща оторизирана площ на младите земеделски стопани (първите 30 ха)	158 354
Бюджет за схемата, евро = 25% * средно национално плащане за хектар * обща оторизирана площ на младите земеделски стопани (до 30 ха)	9 169 884
Максимален бюджет по схемата -2%, евро	15 818 180

Положителните страни при прилагането на вариант 2 ще бъдат следните:

1. Подпомагането по схемата е по-високо, в сравнение с Вариант 1, което създава по-силен стимул за навлизане на млади хора в сектора.
2. Размерът на добавката на хектар е фиксиран за целия период на прилагане на схемата

Отрицателни страни при прилагането на вариант 2 ще бъдат следните:

1. Не се използва напълно разрешения от регламента максимален бюджет по схемата рамките на 2% от национални таван за директни плащания

Вариант 3 – размерът на подпомагането е общо (единно) за всички бенефициенти по схемата и се определя като се умножи фиксиран брой хектари със стойност, отговаряща на 25 % от средното плащане на хектар (Табл.7)

При този вариант единичното индикативно подпомагане по схемата е в размер на 927.1 евро на бенефициент, а индикативния бюджет по схемата за 2015 г. ще възлиза на 14 779 813.45 евро, което представлява 93 % от максималния таван по схемата (2% от националния таван за директни плащания).

Табл.7

Календарна година (Кампания за ДП)	2015 - 2020
Обща оторизирана площ на младите земеделски стопани за 2015 г., ха	258 259
Общи брой млади земеделски стопани, кандидатстващи за това плащане през 2015 г.	15 942
Фиксиран брой хектари	16,01
Подпомагане по схемата, евро = 25% * средно национално плащане за хектар (231, 63 евро) * фиксиран брой хектари (16,,01 ха)	927.1
Бюджет по схемата	14 779 813.45

Положителните страни при прилагането на вариант 3 ще бъдат следните:

1. Единният размер на подпомагането осигурява равно третиране на всички бенефициенти по схемата, независимо от размера на стопанството и е в полза на малките стопанства тъй като потенциално им осигурява по-високо плащане в сравнение с другите методи за изчисление.
2. Единният размер на подпомагането ще улесни прилагането и ще намали административните разходи.

Отрицателни страни при прилагането на вариант 3 ще бъдат следните:

1. Подпомагането по схемата не е диференцирано съобразно размера на стопанството.
2. Подпомагането по схемата е относително високо и може да стимулира изкуственото отделяне на млади стопанства, а единната ставка позволява с малък брой хектари да се получи плащане по схемата. Процесът е ограничен от изискването подпомагането по схемата за млади земеделски стопани да не надвишава плащането по СЕПП.
3. Намалението на плащането по СЕПП е близко до максимално разрешения 2%.

10.2. Прилагането на допълнителни изисквания за специализирани умения и обучение по отношение на кандидатите по схемата

Положителните страни при прилагането на допълнителни изисквания за умения и обучение:

1. Изисквания, свързани с наличие на съответно подходящо образование и придобити специални знания и умения в селското стопанство осигуряват по-доброто насочване на помощта.
2. Ще се ограничи изкуственото създаване на млади стопанства от кандидати, които нямат намерения за трайно навлизане в сектора на земеделието или от изкуствено отделяне на част от съществуващо стопанство.

Отрицателни страни при прилагането на допълнителни изисквания за умения и обучение:

1. Липсата на изисквания за специализирани умения и обучение би стимулирал по-голям брой млади фермери да се включат в схемата.
2. Прилагането на схемата ще бъде по-улеснено без представяне и проверка на допълнителни документи.
3. Допълнителните критерии за допустимост биха представлявали допълнително административно бреме пред потенциалните кандидати и по отношение на прилагането на схемата от администрацията.